MEDIJI O ZDRAVSTVU

utorak, 03. mart 2026.godine

RTS- Jedna šibica može da napravi požar – koliko je Srbija daleko od kolektivnog imuniteta na male boginje

RTS- Gojaznost – borba sa kilogramima, žudnja za hranom i recept za zdrave navike

BLIC- JEZIVA MAPA UMIRANJA OD RAKA Najnoviji podaci "Batuta": Gde tačno i od kog karcinoma se najviše umire u Srbiji, DETALJNO

RTV- Obeležen Dan VMA, Gašić: Jedna od najuglednih institucija i pouzdani oslonac sistema

RTV- Mart mesec borbe protiv raka – nisu svi savremeni lekovi za sve tumore

RTV- Život sa cističnom fibrozom - nada u inovativne lekove

Jedna šibica može da napravi požar – koliko je Srbija daleko od kolektivnog imuniteta na male boginje

Dok u Velikoj Britaniji upozoravaju na moguću epidemiju malih boginja, u Srbiji je obuhvat MMR vakcinom i dalje ispod neophodnih 95 odsto, što, kako upozorava imunolog Dragoslav Popović, predstavlja „opravdan rizik" za širenje bolesti.

Epidemija malih boginja u severnom Londonu ponovo je otvorila pitanje obuhvata vakcinacijom i kolektivnog imuniteta. Prema podacima iz Srbije, skoro trećina dece u drugoj godini života nije primila MMR vakcinu u predviđenom roku. O trenutnoj epidemiološkoj situaciji u Beogradskoj hronici govorio je imunolog Dragoslav Popović.

Kolektivni imunitet i male boginje

„Mi smo u fazi neke tinjajuće epidemije gde se slučajevi još uvek javljaju sporadično i zahvaljujući akciji zdravstvenih radnika te neke male epidemije za sada držimo pod kontrolom, ali postoji opravdan rizik da do veće epidemije može da dođe upravo zato što mi već duže vremena imamo situaciju gde nismo došli do onog obuhvata od 95 odsto koji je potreban da nemate epidemiju", naveo je Popović.

Kako ističe, problem se akumulirao godinama. „Nakupio se veliki broj dece koja su osetljiva na ovaj virus i jedna šibica može da zapali požar. To je ono čega svi treba da budemo svesni."

Rešenje, dodaje, postoji i dostupno je – kroz saradnju roditelja i zdravstvenih radnika, može da se sprovede ta vakcinacija koja sa jednom dozom pruža zaštitu od 95 odsto, a sa drugom dozom preko 97 odsto. „Rizik je ogroman i svako odlaganje ili izbegavanje vakcinacije samo nosi rizik za zdravlje dece."

Kolektini imunitet gubimo zbog manjka poverenja u vakcinaciju

Komentarišući koliko je Srbija daleko od kolektivnog imuniteta, Popović podseća da smo kolektivni imunitet imali pre desetak godina, ali da smo ga, nažalost, u međuvremenu izgubili.

Razloge za pad poverenja u vakcinaciju ocenjuje kao neopravdane, ali ističe da je važno razumeti brige roditelja. „Ti razlozi su, moram da budem možda malo grub, neopravdani. Moramo da razumemo roditelje da oni imaju svoje brige i da oni mogu da budu u zabludi kad se radi o ovoj vakcinaciji."

Posebno se osvrnuo na strah od autizma, ali je istakao da je najveći rizik za rast i razvoj deteta ako ono zaradi morbile, dobije tu bolest koja može da ostavi vrlo ozbiljne posledice po svako dete, a njihov rast i razvoj uspori ili čak da ga vrati unazad.

Male boginje, naglašava imunolog Popović, nisu bezazlena bolest. „Male boginje su odnosile živote i bile izvor bolesti i smrti kod male dece pre nego što smo došli do vakcine. Vakcine su prekinule taj niz."

Gost Beogradske hronike naglašava da to uopšte nije naivna bolest jer su, globalno gledano, male boginje, zajedno sa tuberkulozom i malarijom, tri najčešća uzroka smrti dece.

Komplikacije mogu biti teške. „Posledice koje male boginje ostavljaju vode do upale pluća, upale mozga, do mnogih drugih razvojnih poremećaja i nešto o čemu se vrlo retko govori, a to je da male boginje imaju takvo delovanje da vam izbrišu onaj prethodni imunitet koji ste imali na druge bolesti."

Rizik postoji i za odrasle. „Rizik za one koji su do nekih 50 godina je jako visok. Odrasli, stariji od 20 godina, mogu da imaju vrlo ozbiljne komplikacije. Vrlo često oni koji u tom dobu se inficiraju virusom malih boginja završavaju u infektivnoj bolnici, oporavak traje jako dugo sa posledicama koje za njih mogu da budu jako teške", objasnio je dr Popović.

Ipak, suština je u zaštiti najmlađih jer su najosetljivija populacija deca do pet godina.

„Ono što jeste bitno to je da je vakcinacija dostupna, počinje sa 12 meseci i preporuka moja, a i preporuka Svetske zdravstvene organizacije, UNICEF-a i svih drugih organizacija je vakcinišite se prvom dozom sa 12 meseci i jednim danom starosti deteta", poručio je dr Popović.

Gojaznost – borba sa kilogramima, žudnja za hranom i recept za zdrave navike

Gojazni su i mlađi i stariji i muškarci i žene. Sve je više onih koji se bore sa viškom kilograma, a prema procenama stručnjaka biće ih sve više. Posledice su brojne, jer gojaznost utiče na kvalitet, ali i dužinu života.

Gojaznost je povezana sa više od 200 bolesti. Kako da smršamo gostujući u Jutarnjem programu objasnila je profesorka Snežana Polovina,endokrinolog UKCS istakavši da je gojaznost povezana sa mnogobrojnim obolenjima koja se pogoršavaju kod osoba koje imaju gojaznost.

„Sama gojaznost često može da bude i provocirajući faktor za pojavu tih obolenja.Među najčešćim obolenjima su dijabetes Tipa 2, kardiovaskularne bolesti koje značajno skraćuju životni vek, i veliki broj malignih tumora.Naš zadatak je da pokušamo da preveniramo gojaznost, a zatim da obuzdamo postojeću gojaznost", istakla je profesorka.

Gojaznost utiče i na fizičko i na mentalno zdravlje

„Povezanost između mentalnog zdravlja i gojaznosti poznata je već dugo vremena i primećeno je da su osobe sa gojaznošću sklonije depresiji, suicidu, mislima o samoubistvu, anksiozno-depresivnim poremećajima", istakla je profesorka.

Ističe da lečenje gojaznosti zahteva velike finansijske troškove. Ne samo za smanjenje telesne mase, već za lečenje svih pridruženih bolesti i njihovih teških oblika.

„U Americi su veći troškovi za lečenje gojaznosti i pratećih bolesti, nego troškovi naoružanja.Razmišnja se o subvencijama države“, rekla je profesorka Polovina.

Žudnja za hranom i centar za zadovoljstvom

Ističe da gojaznost nije samo posledica odluke da neko jede više, gojaznost je jedno složeno obolenje koje ima veze sa reakcijom naših neurona u mozgu, sa centroima u mozgu, koji dovode do zadovoljstva kada se unosi hrana.

Recept Klinike “Nazdravlje”

1.Jedite umereno!

2.Jedite raznovrsno!

3.Jedite manje, a češće!

4.Budite fizički aktivni!

„Potrebno je shvatiti da postoji jedan patološki odnos prema hrani, da se hrana ne unosi kako bi nam dala energiju, nego da bi smo bili srećni i zadovoljni. Prvo se treba obratiti nutricionisti, pa psihijatru i endokrinologu, da se utvrdi da li postoji neki metabolički problem. Potrebno je da pacijent bude otvoren, kada je u pitanju kreiranje njegovog jelovnika“, rekla je profesorka Snežana Polovina.

Kako da zavaramo glad?

„To je veliki problem današnjeg čoveka koji radi i koji je u žurbi. Može da se popije jogurt, kefir, da se pojede proteinski obrok, orašasti plodovi.Smenski rad je veliki izazov kada je u pitanju gojaznost. Za noćni rad se preporučuju povrće, orašasti plodovi, proteinski obroci. Prvi obrok kod osoba koje rano počinju da rade trebalo bi da bude tri do četiri sata posle buđenja. Ukoliko ga preskoče, potrošiće velike zalihe energije, pa će sledeći obrok biti obilniji“,rekla je profesorka.

Kada je vreme za terapiju?

„Lekovi za lečenje gojaznosti preporučuju se osobama koje su već ranije bile lečene ili su imale pokušaj smanjenja telesne mase, kada je procenjeno koji tip gojaznosti je u pitanju. Danas možemo pri prvom susretu da preporučimo lekove“, istakla je profesorka Snežana Polovina, endokrinolog UKCS.

Sve informacije mogu se dobiti u Centru za gojaznost u Kliničkom centru Srbija.

JEZIVA MAPA UMIRANJA OD RAKA Najnoviji podaci "Batuta": Gde tačno i od kog karcinoma se najviše umire u Srbiji, DETALJNO

Najčešći uzrok smrti kod oba pola su rak pluća i bronha, zatim rak debelog creva i rektuma, rak dojke i rak prostate

Prvi put posle osam godina, rak pluća je vodeći uzrok smrti kod žena, a ne rak dojke

Broj umrlih od raka u Srbiji je u 2024. godini porastao u odnosu na 2023. godinu pokazuju najnoviji podaci o malignim bolestima u našoj zemlji.

Poslednji izveštaj Instituta za javno zdravlje Srbije "Dr Milan Jovanović Batut" pokazuje da su u 2024. godini maligne bolesti odnele 20.314 života, što je za 61 osobu više u odnosu na 2023. godinu, a taj porast pripisuje se porastu umiranja žena.

Pre dve godine u Srbiji je od raka preminulo 10.967 muškaraca i 9.347 žena. Ubedljivo najviše života uzeo je rak pluća i bronha, a zatim rak debelog creva i rektuma, rak dojke i rak prostate.

U ovim delovima Srbije se najviše umire od raka

Najveća smrtnost u odnosu na broj stanovnika bila je u okruzima u Vojvodini i u Istočnoj Srbiji.

Međutim, zbog najveće koncentracije stanovništva, ukupan broj smrtnih slučajeva je najviši u najnaseljenijim sredinama. S tim u vezi, najviše preminulih je u Beogradskom regionu, gde je tokom godine registrovano 2.625 umrlih muškaraca i 2.588 umrlih žena.

Nakon Beograda, najveći broj smrtnih ishoda beleži se u Južnobačkoj oblasti, sa 935 preminulih muškaraca i 884 preminule žene.

S obzirom na sve ovo, iako Beogradski i Južnobački okrug imaju najveći broj smrtnih slučajeva zbog velike gustine naseljenosti, stanovništvo Južnobanatskog, Zapadnobačkog i Zaječarskog okruga ima statistički najveći rizik od umiranja od malignih bolesti kada se posmatra proporcionalno njihovom broju stanovnika.

Vodeći uzroci smrtnosti po polu

U 2024. godini od raka je preminulo 10.967 muškaraca a najčešći uzroci su bili:

Rak pluća i bronha - 2.998 preminulih, što čini čak 27,3 odsto svih smrtnih slučajeva od raka kod muškaraca.

Rak debelog creva i rektuma - 1.570 preminulih (14,3 odsto).

Rak prostate - 1.059 preminulih (9,7 odsto).

Rak pankreasa - 623 preminula (5,7 odsto).

Rak mokraćne bešike - 494 preminula (4,3 odsto).

Najnovija statistika "Batuta" pokazuje da je u 2024. godini od raka umrlo 9.347 žena, kao i da je prvi put posle 8 godina rak pluća vodeći uzrok smrti a ne rak dojke.

Tako su sada vodeće vrste raka kod žena:

Rak pluća i bronha - 1.844 preminule žene, što čini 19,7 odsto svih smrtnih slučajeva od maligniteta kod žena

Rak dojke - 1.700 preminulih (18,2 odsto)

Rak debelog creva i rektuma - 973 preminule (10,4 odsto).

Rak pankreasa - 588 preminulih (6,3 odsto).

Rak jajnika (ovarijuma) - 430 preminulih (4,6 odsto).

Umiranje od raka po polu i mestu

Umiranje muškaraca od raka po okruzima

Najviša stopa umiranja muškaraca od raka zabeležena je u:

Južnobanatskoj oblasti - 435,4 preminula na 100.000 muškaraca

Zaječarska oblast - 433,6 na 100.000 muškaraca

Zapadnobačka - 421,2 na 100.000 muškaraca

Severnobačka oblast - 380,8 na 100.000 muškaraca

Umiranje žena od raka po okruzima

Najviša stopa umiranja žena beleži se u:

Zapadnobačka oblast - 364,6 preminulih na 100.000 žena

Južnobanatska oblast - 363,7 na 100.000 žena

Severnobačka oblast - 362,9 žena

Zaječarska oblast - 349 žena.

Vodeći uzroci smrti u okruzima u kojima se najviše umire od raka

Najčešći uzroci smrtnosti od malignih tumora u ovim okruzima u 2024. godini se poklapaju sa opštim nacionalnim trendom. Ubedljivo najviše života odnose rak pluća i bronha, rak debelog creva i rektuma, rak dojke i rak prostate.

Vodeće vrste raka za oba pola po okruzima:

Beogradski region

Najviše pacijenata umrlo je od:

Raka pluća i bronha - 1.327 preminulih (751 muškarac i 576 žena)

Raka debelog creva i rektuma - 640 preminulih (363 muškarca i 277 žena)

Raka dojke - 446 preminulih žena

Raka pankreasa - 312 preminulih (137 muškaraca i 175 žena)

Raka prostate - 292 preminula muškarca.

Raka želuca - 193 preminula (122 muškarca i 71 žena).

Zapadnobački okrug

U ovom okrugu najviše smrtnih slučajeva uzrokovao je:

Rak pluća i bronha - 148 preminulih (92 muškarca i 56 žena)

Rak debelog creva i rektuma - 86 preminulih (50 muškaraca i 36 žena)

Rak dojke - 54 preminule žene

Rak pankreasa - 32 preminula (19 muškaraca i 13 žena)

Rak prostate - 23 preminula muškarca.

Južnobačka oblast

Prema podacima prikazanim u tabelama mortaliteta za ovaj okrug, vodeći uzroci smrti od raka u 2024. godni bili su:

Rak pluća i bronha - 130 preminulih (87 muškaraca i 43 žene)

Rak debelog creva i rektuma - 62 preminula (39 muškaraca i 23 žene)

Rak pankreasa - 39 preminulih (19 muškaraca i 20 žena)

Rak dojke - 37 preminulih žena

Rak prostate - 25 preminulih muškaraca.

Južnobanatski okrug

U ovom okrugu statistika pokazuje da je najviše pacijenata umrlo od:

Raka pluća i bronha - 114 preminulih (74 muškarca i 40 žena)

Raka debelog creva i rektuma - 60 preminulih (32 muškarca i 28 žena)

Raka dojke - 46 preminulih žena

Raka prostate - 23 preminula muškarca

Raka pankreasa - 21 preminuli (10 muškaraca i 11 žena).

Zaječarski okrug

Rak pluća i bronha - 84 preminula (57 muškaraca i 27 žena)

Rak debelog creva i rektuma - 43 preminula (21 muškarac i 22 žene)

Rak dojke - 27 preminulih žena.

Rak pankreasa - 19 preminulih (9 muškaraca i 10 žena)

Rak prostate - 16 preminulih muškaraca

Rak želuca - 16 preminulih (11 muškaraca i 5 žena).

Obolevanje od raka po okruzima

Kada je reč o obolevanju od raka, ubedljivo najviše stope obolevanja beleže se u Južnobanatskoj oblasti, i to kod oba pola.

Okruzi u kojima su najviše stope obolelih muškaraca:

Južnobanatski okrug - 959,7 obolelih na 100.000 muškaraca

Južnobački okrug - 877,0

Pčinjski okrug - 872,2

Okruzi u kojima su najviše stope obolelih žena:

Južnobanatski okrug - 884,0 obolelih na 100.000 žena

Zapadnobački okrug - 775,8

Severnobački okrug - 773,5.

Kada se gleda ukupan broj novodijagnostikovanih slučajeva, zbog najveće koncentracije stanovništva prednjače najveći gradovi.

Najveći broj novoobolelih, naime, beleži se u Beogradskom regionu, gde je tokom godine registrovan 4.981 novooboleli muškarac i 4.904 novoobolele žene. Sledi Južnobačka oblast sa 1.676 novoobolelih muškaraca i 1.582 novoobolele žene.

Muškarci su najviše obolevali od:

rak pluća i bronha - 4.246 obolela muškarca

kolorektalni karcinom (rak debelog creva i rak rektuma) - 3.271 mušakarac oboleo

rak prostate - otkriven kod 2.704 muškaraca

rak mokraćne bešike - otkriven kod 1786 muškaraca

rak pankreasa - otkriven kod 741 muškarca

Žene su najviše obolevale od:

rak dojke - dijagnostikovan kod 4.544 žene

rak pluća i bronha - otkriven kod 2.178 žena

rak debelog creva i rektuma - otkriven kod 2077 žena

rak grlića materice - dijagnostikovan kod 1048 žena

rak materice - otkriven kod 1042 žene.

Struktura obolevanja i umiranja prema godinama ostala je gotovo identična. Maligni tumori dominantno pogađaju stariju populaciju. Najveći procenat novih obolelih i umrlih i u 2023. i u 2024. godini, kod oba pola pripada uzrasnoj grupi od 65 do 74 godine, uz visoke procente kod starijih od 75 godina.

Obeležen Dan VMA, Gašić: Jedna od najuglednih institucija i pouzdani oslonac sistema

BEOGRAD - Svečanost povodom obeležavanja 2. marta - Dana Vojnomedicinske akademije održana je danas u ovoj vojnozdravstvenoj ustanovi, a ministar odbrane Bratislav Gašić istakao je da je VMA jedna od najuglednijih institucija naše zemlje i pouzdan oslonac zdravstvenog i odbrambenog sistema.

Obeležavanju Dana Vojnomedicinske akademije prisustvovali su predsednik Vlade Republike Srbije prof. dr Đuro Macut i ministar odbrane Bratislav Gašić.

Tom prilikom, za doprinos radu i razvoju Vojnomedicinske akademije, a povodom obeležavanja 182 godine postojanja, načelnik te ustanove pukovnik Nenad Perišić uručio je monografiju Vojnomedicinske akademije predsedniku Vlade Macutu i plaketu ministru odbrane Bratislavu Gašiću.

Ministar odbrane uputio je čestitke i izrazio zahvalnost pripadnicima Vojnomedicinske akademije za sve što čine u oblasti zdravstvene zaštite pripadnika Vojske Srbije i građana naše zemlje.

"Vojnomedicinska akademija jedna je od najuglednijih institucija naše Srbije i pouzdan oslonac njenog zdravstvenog i odbrambenog sistema. Ona je kao simbol poverenja rasla zajedno sa državom i narodom, deleći njihovu sudbinu u vremenima iskušenja i napretka. Od svojih početaka do današnjih dana, odolevala je najsloženijim izazovima i uvek stajala čvrsto i pouzdano, u službi života i države", rekao je ministar.

On je naglasio da njihov poziv daleko prevazilazi okvire profesije i da podrazumeva snažan karakter, moralnu čvrstinu i iskreno čovekoljublje, a da se plemenitost njihovog rada ogleda u tome što u teškim trenucima postaju oslonac onima kojima je pomoć najpotrebnija.

Gašić je je istakao da je to služba u kojoj se spajaju naučna preciznost i ljudska briga, dužnost i saosećanje i da upravo u ravnoteži istih leži njena posebna vrednost.

"Vi svojim radom svakodnevno potvrđujete da su stručnost, odgovornost i humanost temelj vojnog zdravstva. Spremnost da u svakom trenutku odgovorite i na najsloženije izazove garancija je sigurnosti pripadnika Vojske Srbije i poverenja građana", rekao je on.

Dodao je da snažna i moderna vojska podrazumeva pouzdan sistem vojnog zdravstva, sistem koji garantuje da je svaki pripadnik naše vojske zaštićen, zbrinut i siguran.

"Upravo zato je Vojnomedicinska akademija neodvojivi deo ukupne odbrambene snage Republike Srbije", rekao je ministar.

Ministar odbrane je istakao da najveća vrednost Vojnomedicinske akademije nisu samo savremena oprema i medicinska dostignuća, već pre svega ljudi koji u njoj rade lekari, medicinske sestre i tehničari, bolničko osoblje, zdravstveni radnici koji svoj poziv obavljaju predano brinući o ljudskim životima.

"Stabilan sistem počiva na ljudima, a vi ste njegov najvažniji stub. Nastavićemo tim putem i otvoriti vrata za prijem novih zdravstvenih radnika koji će dodatno, uz vaše iskustvo, osnažiti kadrovske kapacitete. Kako bismo obezbedili da Vojnomedicinska akademija ostane jedna od vodećih zdravstvenih ustanova u regionu i pouzdana podrška Vojske Srbije, i dalje ćemo podsticati profesionalno usavršavanje i razvoj zaposlenih", naglasio je ministar odbrane.

Gašić je istakao značaj obrazovne i naučnoistraživačke misije Vojnomedicinske akademije gde, kako je naglasio, pored pružanja vrhunskih medicinskih usluga stasavaju generacije vojnih lekara, razvija se vojna medicina i unapređuje znanje koje predstavlja jedan od najvrednijih resursa sistema odbrane.

"Uspesi i rezultati koje ostvarujete u radu su izuzetni. Ovom prilikom vam odajem posebnu zahvalnost i priznanje za uspešno izvršavanje transplantacije organa koje ste sproveli u poslednjih nekoliko nedelja. Vaš rad prepoznat je i van granica naše zemlje. Lečenje pacijenata iz zemalja regiona, aktivno učešće vaših stručnjaka na međunarodnim aktivnostima, saradnja sa zdravstvenim ustanovama širom sveta, potvrđuju ugled koji VMA uživa", rekao je on.

Gašić je zahvalio pripadnicima Vojnomedicinske akademije što svojim trudom i požrtvovanjem čuvaju ono što je najvrednije - ljudske živote i poručio da čuvajući zdravlje vojnika, čuvaju i snagu države.

On im je, tom prilikom, poželeo dobro zdravlje, uspeh i snagu da nastave da budu oslonac Vojske Srbije i ponos naše države.

Načelnik VMA pukovnik Perišić istakao je da ih praznik koji proslavljaju obavezuje da sagledaju dosadašnje rezultate rada, ali i da naprave precizne planove kako da, ceneći prošlost, osiguraju bolju budućnost Vojnomedicinske akademije.

"Ono na šta sam posebno ponosan jeste odlična saradnja sa Ministarstvom odbrane, Ministarstvom zdravlja, Republičkim fondom za zdravstveno osiguranje, Ministarstvom rudarstva i energetike, u cilju poboljšanja profesionalne efikasnosti na svim nivoima medicinske struke, kao i poboljšanja uslova života i rada svih zaposlenih u VMA", rekao je pukovnik Perišić.

Naglasio je da je juče na inicijativu ministra odbrane, objavljen javni konkurs za prijem lica u radni odnos svih profila medicinske struke, kao i pratećih službi za sve vojnozdravstvene ustanove, što će osigurati kontinuitet rada i stabilnost vojnozdravstvenog sistema.

Povodom obeležavanja 182 godine postojanja Vojnomedicinske akademije, pukovnik Perišić uručio je plakete i zahvalnice pojedincima i institucijama koje su dale poseban doprinos radu i razvoju ove vojnozdravstvene ustanove.

Proglašena je i najbolja organizacijska jedinica u prethodnoj godini- Klinika za anesteziologiju i intenzivnu terapiju, a priznanje je pukovnik Perišić uručio načelniku Klinike Draganu Đorđeviću.

Posebno priznanje - medalju koja nosi ime velikog srpskog hirurga dr Vladana Đorđevića VMA dodeljeno je pukovniku u penziji Milimiru Košutiću i Vladimiru Ćuku. Medalje je dobitnicima uručio načelnik Grupe hirurških klinika VMA Nebojša Marić.

Današnjoj svečanosti prisustvovali su ministar prosvete Dejan Vuk Stanković, ministar nauke, tehnološkog razvoja i inovacija Bela Balint, članovi kolegijuma ministra odbrane i načelnika Generalštaba, predstavnici naučnoistraživačkih i zdravstvenih institucija, pripadnici VMA i brojni gosti.

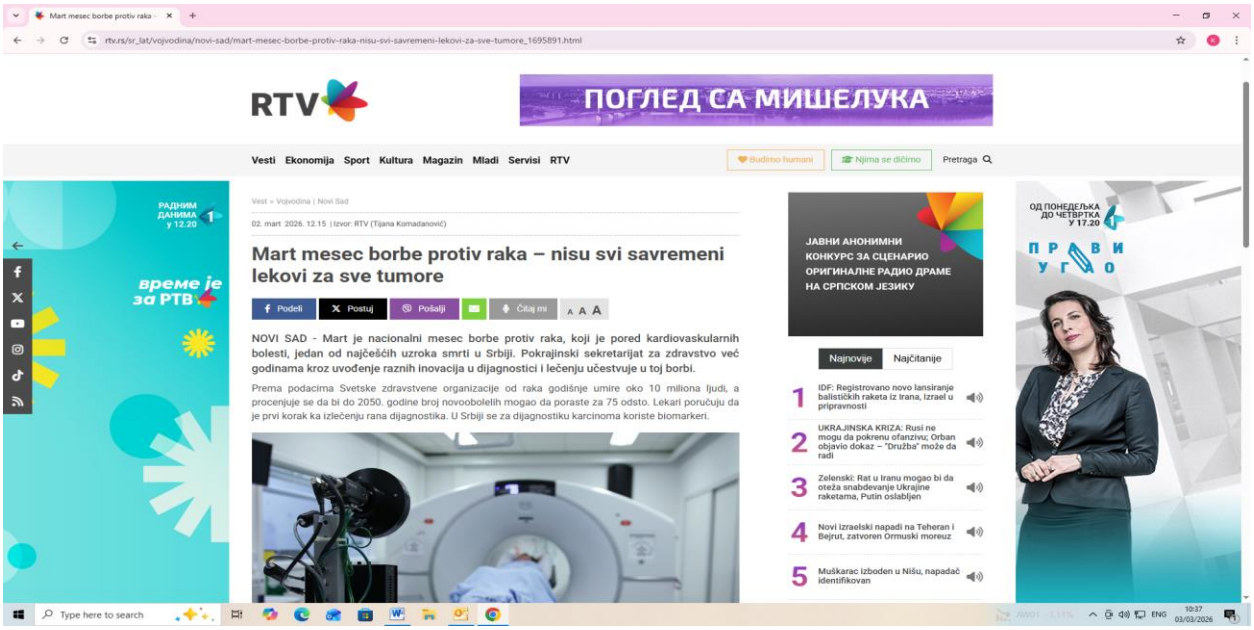

Mart mesec borbe protiv raka – nisu svi savremeni lekovi za sve tumore

NOVI SAD - Mart je nacionalni mesec borbe protiv raka, koji je pored kardiovaskularnih bolesti, jedan od najčešćih uzroka smrti u Srbiji. Pokrajinski sekretarijat za zdravstvo već godinama kroz uvođenje raznih inovacija u dijagnostici i lečenju učestvuje u toj borbi.

Prema podacima Svetske zdravstvene organizacije od raka godišnje umire oko 10 miliona ljudi, a procenjuje se da bi do 2050. godine broj novooboleli mogao da poraste za 75 odsto. Lekari poručuju da je prvi korak ka izlečenju rana dijagnostika. U Srbiji se za dijagnostiku karcinoma koriste biomarkeri.

"To su određeni testovi koji se koriste kada se utvrdi, verifikuje koja vrsta karcinoma je i njegova građa. Znači patohistološku analizu imamo. Onda se ispituje pomoću tih biomarkera, pomoću određenih genetskih sekvenci na koju vrstu terapije je taj karcinom osetljiv. Odnosno koja vrsta ciljane terapije, pomaže da se ciljaju, napadaju molekuli karcinoma odgovorni za brzu deobu i razvoj. To je ta takozvana pametna terapija", kaže dr Snežana Bojanić, Pokrajinski sekretarijat za zdravstvo.

Karakteristično za ovu vrstu terapije je to da pogađa samo bolesne ćelije, a zdravima ne šteti, kao što je slučaj kod hemioterapije. Dok naučnici rade na razvoju tečne biopsije, dijagnostike iz kapi krvi i upotrebi veštačke inteligencije u lečenju raka, u međuvremenu se pored biomarkera, pametne terapije koristi i imunoterapija.

"Za razliku od ove gde se ciljaju određeni molekuli, odgovorni za razvoj karcinoma, kod imunološke terapije imunološki sistem se uz pomoć njih sam ojačava i podiže da napadne kancersku ćeliju. I ta vrsta

terapije je dostupna kod nas. Ali moramo da znamo i gledalište da upoznamo da nisu svi lekovi ma koliko savremeni nisu za sve vrste tumora. Oni imaju tu osobenost da na određene tipove karcinoma ne deluju", dodaje dr Bojanić.

Najčešći uzroci raka su: starost, genetske predispozicije i nezdrav način života. Stručnjaci istuči važnost preventivnih pregleda. Iz Pokrajinskog sekretarijata za zdravstvo navode da skenere, neophodne za te preglede poseduju sve opšte bolnice, kao i manji broj domova zdravlja i psihijatrijskih ustanova.

Život sa cističnom fibrozom - nada u inovativne lekove

NOVI SAD - U Srbiji, oko 300 ljudi, živi sa cističnom fibrozom. Jedan od njih je i Miloš Torbica, kojem je ta bolest ustanovljena pri rođenju, ali ga nije sprečila da pomaže drugima.

Iako je nekada bilo nezamislivo da osobe sa cističnom fibrozom dožive tridesete, Miloš Torbica ove godine proslaviće 35-ti rođendan. Dijagnoza mu je postavljena po rođenju, a život obeležen terapijama, lekovima i borbom sa disanjem. Međutim, prekretnica je stigla 2020-te godine dolaskom inovativnog leka.

"Nekada niste znali da ćete dočekati sledeći dan doslovno, danas imamo dve trudnice, koje su rodile zdravu decu, ne možemo vam opisati tu sreću, upravo na osnovu tog leka, zamisliite koliko je moćan", kaže Miloš Torbica iz Udruženja za podršku roditeljima i deci obolelima od cistične fibroze.

Torbica navodi da na 2.500 rođenih beba jedna ima cističnu fibrozu. Upravo zato je rešio da svoju borbu pretvori u podršku drugima, angažovanjem u Udruženju za podršku roditeljima i deci oboleloj od cistične fibroze, gde organizuju brojne akcije, i ističe simbol te bolesti - ružičnjak. Aktivan je i u udruženju "Čepom do osmeha", gde takođe nesebično pruža svoju pomoć.

"Mi smo se najviše susretali s tim kada ljudima uručimo pomagalo da kažu nama je najbitnije da nismo sami....mi smo svi na istoj strani jer bolest ne poznaje granice", dodaje Torbica.

Kako ističe naš sagovornik, izuzetno je važno da ljudi izađu iz socijalne izolacije i da oboleli budu deo društva. on će, kako kaže, nastaviti svoju misiju, jer potreban je samo neko, ko će da pruža vetar u leđa.